

WISEPower

(Σχέδιο) Μέθοδοι Κοινωνικής Αποδοχής (ΜΚΑ)

Προωθώντας τα έργα αιολικής ενέργειας:
Κατευθυντήριες γραμμές για την επικοινωνία,
τη συμμετοχή και τη στρατηγική συνεργασία

Συγγραφή: Angelika Baur & Pia Dorfinger (dena)

*Αξιολόγηση: Angeliki Koulouri (EWEA), Suzanne Keignaert (APERe),
Dirk Knapen (REScoop), Jennifer Ramsay (Local Energy Scotland),
Dr. Elisabeth Dütschke & Julius Wesche (Fraunhofer ISI)*

Co-funded by the Intelligent Energy Europe
Programme of the European Union

wisepower-project.eu

Ιστορικό & Στόχοι των ΜΚΑ

Σε ποιους απευθύνονται οι Μέθοδοι Κοινωνικής Αποδοχής (ΜΚΑ) ;

Αυτή η εργαλειοθήκη έχει σχεδιαστεί για όλους όσοι ασχολούνται με τα χερσαία αιολικά έργα ** και παρουσιάζει βασικές κατευθυντήριες γραμμές για την ενίσχυση της κοινωνικής αποδοχής αυτών των έργων (Α/Γ και έργα διασύνδεσης*). Διάφορες δράσεις κοινωνικής αποδοχής αναλαμβάνονται ήδη από τα ενδιαφερόμενα μέρη κατά την ανάπτυξη έργων αιολικής ενέργειας.

Το έργο WISE Power, που χρηματοδοτείται από το ΙΕΕ, έχει ως στόχο την υποστήριξη αυτών των δράσεων, δίνοντας πρόσβαση σε βασικές πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα κοινωνικής αποδοχής, αναπτύσσοντας πιο συστηματικές μεθόδους για τη χρήση τους (Μέθοδοι Κοινωνικής Αποδοχής) και προωθώντας τις πρακτικές κοινωνικής αποδοχής μεταξύ των διαφόρων χωρών της ΕΕ.

Ποιες πηγές πληροφόρησης χρησιμοποιήθηκαν ;

Το σχέδιο ΜΚΑ είναι το αποτέλεσμα μιας σειράς ερευνών που έχουν διενεργηθεί στο πλαίσιο του έργου WISE Power. Συνολικά έχουν αξιολογηθεί περίπου 55 εγχειρίδια κοινωνικής αποδοχής και σχετικές εκθέσεις. 300 συνεντεύξεις έγιναν με βασικούς εμπλεκόμενους φορείς (stakeholders) σε 13 χώρες *** και πραγματοποιήθηκαν δύο σχετικά εργαστήρια. **Η αναγνώριση καινοτόμων μοντέλων χρηματοδότησης των Α/Π *** που προβλέπουν συμμετοχή των πολιτών, ήταν ένα βασικό αντικείμενο της αξιολόγησης.

Τα σχόλιά σας θα εκτιμηθούν !

Αυτό το σχέδιο ΜΚΑ είναι ένα σημείο εκκίνησης για την ανάπτυξη και προώθηση των τελικών Μεθόδων Κοινωνικής Αποδοχής. Για να επιτευχθεί αυτό, περαιτέρω δράσεις με στόχο την ανταλλαγή απόψεων, τον έλεγχο, την επικύρωση και την ανάπτυξη ικανοτήτων μέσω σεμιναρίων, εργαστηρίων κλπ, έχουν προγραμματιστεί για το 2015 / 2016. Παρακαλώ επικοινωνήστε με τον αντίστοιχο εταίρο του WISE Power στη χώρα σας για να μάθετε περισσότερα (<http://wisepower-project.eu/contact/>).

Εκτιμούμε ιδιαίτερα τα σχόλιά σας σχετικά με το παρόν σχέδιο, ιδίως σε σχέση με τη χρηστικότητά του σε πραγματικές περιπτώσεις σχεδιαζόμενων αιολικών πάρκων. Παρακαλούμε χρησιμοποιήστε την **online** φόρμα (<http://wisepower-project.eu/draft-saps/>) ή **επικοινωνήστε** μαζί μας (wisepower@terna-energy.com).

** Παραγωγοί ενέργειας από χερσαία Α/Π, τοπικοί και περιφερειακοί δημόσιοι φορείς (δήμοι, αρχές), πολίτες, χρηματοδότες, πολιτικοί φορείς (περιφερειακό, εθνικό, Ευρωπαϊκό επίπεδο), ΜΚΟ, συνεταιρισμοί, προμηθευτές ενέργειας και διαχειριστές δικτύου, τράπεζες και ενώσεις.

*** Χώρες -στόχοι του WISE Power: Δανία, Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο και Ισπανία - που θεωρούνται προηγμένες αγορές*; Ελλάδα, Γαλλία, Ιταλία, Ιρλανδία και Βέλγιο - που θεωρούνται αναπτυσσόμενες αγορές*; Κροατία, Φινλανδία, Πολωνία και Ρουμανία - που θεωρούνται αναδυόμενες αγορές αιολικής ενέργειας*.

Οδηγίες χρήσης & επισκόπηση περιεχομένου

Αυτή η εργαλειοθήκη στοχεύει:

1. Να σας βοηθήσει να ενημερωθείτε σχετικά με τις πρακτικές κοινωνικής αποδοχής και να προωθήσετε τη χρήση τους κατά τη διάρκεια των διαφόρων φάσεων ενός Α/Π. Ως εκ τούτου, στις διαφάνειες θα βρείτε μια περιεκτική επισκόπηση των μέτρων κοινωνικής αποδοχής καθώς και συμβουλές για περαιτέρω ενημέρωση (έγγραφα εργαλειοθήκης). Μια περιληπτική βιβλιογραφική ανασκόπηση περιλαμβάνεται στο παράρτημα.
2. Να σας καθοδηγήσει στον **στρατηγικό σχεδιασμό της κοινωνικής εμπλοκής** κατά την ανάπτυξη ενός έργου αιολικής ενέργειας. Δείτε την επισκόπηση στη διαφάνεια *.
3. Να ενθαρρύνει την **ανταλλαγή γνώσης και τη συζήτηση** σχετικά με τις παρουσιαζόμενες έννοιες: Ερωτήσεις που προκύπτουν σε σχέση με την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών σε πραγματικές συνθήκες (δυνατότητα εφαρμογής σε συγκεκριμένα έργα, ευκαιρίες και κίνδυνοι) περιλαμβάνονται στα διαγράμματα.

Επίσης, η πληροφόρηση παρέχεται με **διαδραστικό** τρόπο:

 Παραπομπές μεταξύ των σχετιζόμενων θεμάτων σας βοηθούν να προσανατολιστείτε γρήγορα και να κάνετε πιο στοχευμένη έρευνα. Κάνοντας κλικ σε ένα εικονίδιο μεταφέρεστε σε θέματα συναφούς περιεχομένου.

 Υπερ-συνδέσεις σε σημαντικές υπάρχουσες εργαλειοθήκες και κατευθυντήριες οδηγίες έχουν ενσωματωθεί στο σχέδιο των ΜΚΑ. Κάνοντας κλικ σε ένα εικονίδιο οδηγείστε στην αρχική πηγή.

Άλλα εικονίδια/ αναφορές που χρησιμοποιούνται:

 Δεδομένα και παραπομπές (σε δευτερογενείς και πρωτογενείς πηγές) που πρέπει να ληφθούν υπόψη.

 Θέματα προς συζήτηση για το σχεδιασμό των μέτρων κοινωνικής αποδοχής.

Οι όροι που ερμηνεύονται στο Γλωσσάριο του WISE Power σημειώνονται με αστερίσκο (*)

Γιατί και πώς – Σχεδιάζοντας τη στρατηγική για την κοινωνική αποδοχή

Δύο βασικά στοιχεία από την έρευνα σχετικά με την κοινωνική αποδοχή αιολικών πάρκων πρέπει να ληφθούν υπόψη :

Ιστορικό - γιατί μια αποτελεσματική στρατηγική για την κοινωνική αποδοχή είναι καθοριστική	Ανοιχτά ζητήματα προς εξέταση	Χρήση του σχεδίου των ΜΚΑ
1. «Η αποτελεσματική συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας* και η δημόσια διαβούλευση * αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο για την επιτυχημένη ανάπτυξη της αιολικής ενέργειας. Η συνεχής, ενεργός συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας αποτελεί επένδυση ζωτικής σημασίας για τη μακροπρόθεσμη επιτυχία του έργου σας». (Κατευθυντήρια γραμμή CANWEA)	Πώς σχεδιάζεται η συνεχής, ενεργός συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών;	Περίληψη κατευθυντήριων γραμμών για τα πεδία δράσης των ΜΚΑ που πρέπει να θυμάστε κατά τη διάρκεια του έργου.
2. "Κάθε έργο είναι μοναδικό και απαιτεί εξειδικευμένη προσέγγιση, λαμβάνοντας υπόψη το τοπικό πλαίσιο» (IEA, Task 28)	Πώς θα επιτευχθεί η εξειδικευμένη προσέγγιση (προσαρμοσμένη σε συγκεκριμένες περιστάσεις);	Περίληψη κατευθυντήριων γραμμών για την διεξοδική ανάλυση καθ' όλη την εξέλιξη του έργου των κοινωνικών, τεχνικών, σχεδιαστικών πτυχών που μπορεί να επηρεάσουν την κοινωνική αποδοχή * και πιθανά μέτρα αντιμετώπισής τους.

Τομείς δράσης των ΜΚΑ

Κεντρικοί πυλώνες για την κοινωνική αποδοχή * είναι η ενημέρωση*, η ενεργός συμμετοχή*, ο επιμερισμός των ωφελειών/ καινοτόμα μοντέλα χρηματοδότησης * -> Στόχος της παρούσας εργαλειοθήκης είναι να σας καθοδηγήσει ώστε να μεταβείτε από μεμονωμένες δράσεις σε ένα στρατηγικό σχέδιο για την κοινωνική αποδοχή, που ενσωματώνει τους κεντρικούς πυλώνες όσο το δυνατόν καλύτερα :

Ενημέρωση*

- Στοχευμένη πληροφόρηση προς συγκεκριμένα μέρη (1way information)
- Δείτε λεπτομέρειες στο διάγραμμα 1&

Ενεργός Συμμετοχή*

- Αμφίδρομη ενημέρωση (διάλογος και ανταλλαγή απόψεων)
- Δείτε λεπτομέρειες στο διάγραμμα 1'

Καινοτόμα μοντέλα χρηματοδότησης* / Επιμερισμός ωφελειών*

- Συνεταιριστικά μοντέλα
- Δείτε λεπτομέρειες στα διαγράμματα 1(& 1)

Οι δραστηριότητες ενημέρωσης και ενεργού συμμετοχής είναι η βάση για την αλληλεπίδραση των ενδιαφερόμενων μερών. Τα καινοτόμα μοντέλα χρηματοδότησης/ο επιμερισμός οφέλους πρέπει να προκύπτουν και να υποστηρίζονται από συνεχή ενημέρωση και συμμετοχή των τοπικών φορέων που επηρεάζονται από το έργο.

Επισκόπηση της ανάπτυξης των ΜΚΑ

Αυτό που επιδιώκεται είναι να αναπτυχθεί μια **συνεκτική αλλά και προσαρμόσιμη στρατηγική συμμετοχής**. Κατ' αρχάς, ο επιθυμητός βαθμός συμμετοχής (μεγάλη/ μέτρια/ χαμηλή συμμετοχή), πρέπει να προσδιοριστεί. Με βάση αυτό, τα ακόλουθα βήματα εξασφαλίζουν την αναγνώριση και την εφαρμογή των κατάλληλων Μεθόδων Κοινωνικής Αποδοχής*:

Στόχοι	Παραδοτέα στοιχεία ώστε να καθοριστεί και να εκτελεστεί η κατάλληλη στρατηγική
Εκτίμηση του κοινωνικο-οικονομικού πλαισίου του έργου ➡	Κατάλογος των κοινωνικών, οικονομικών και πολιτικών παραγόντων που επηρεάζουν το έργο
Εκτίμηση των ικανοτήτων της ομάδας έργου ➡	Πίνακας αρμοδιοτήτων /δεξιοτήτων της ομάδας έργου: περιλαμβάνει κατανομή πόρων για υποστήριξη από εξωτερικούς συνεργάτες
Αναγνώριση των ενδιαφερόμενων μερών * (stakeholder mapping) ➡	Κατάλογος των ενδιαφερόμενων μερών (stakeholder list): Ιεράρχηση σχέσεων
Καθιέρωση επικοινωνιακής στρατηγικής ➡	Μέτρα επικοινωνίας καθ' όλο τον κύκλο ζωής του έργου (συμπεριλαμβανομένου σχεδίου εφαρμογής)
Καθιέρωση στρατηγικής ενεργού συμμετοχής ➡	Σχέδιο συμμετοχής καθ' όλο τον κύκλο ζωής του έργου (συμπεριλαμβανομένου σχεδίου εφαρμογής)
Καθιέρωση Καινοτόμων Χρηματοδοτικών Μοντέλων/ Σχήματος Επιμερισμού Ωφελειών ➡	Μοντέλα οικονομικής συνεργασίας/ Στρατηγική αντισταθμιστικών οφελών (συμπεριλαμβανομένου σχεδίου εφαρμογής)

Πώς να αξιολογήσετε το πλαίσιο ανάπτυξης των αιολικών πάρκων

Η αξιολόγηση του πλαισίου εντός του οποίου αναπτύσσεται το Α/Π αποτελεί ουσιαστικό αλλά συχνά παραμελημένο στάδιο στο σχεδιασμό του έργου. Οι παράγοντες που συνθέτουν το πλαίσιο μπορούν να ομαδοποιηθούν ως εξής:

Παράγοντες	Αξιολόγηση κινδύνων: Κατάλογος θετικών/ αρνητικών σημείων
Τοποθεσία	Μπορεί η θέση εγκατάστασης να «πυροδοτήσει» δημόσια αντιπαράθεση;
Περιοχή, Γεωγραφία	Ποιο είναι το κοινωνικο-οικονομικό υπόβαθρο του πληθυσμού; Ποιοι κοινωνικο-οικονομικοί παράγοντες θεωρούνται καθοριστικοί;
Ιστορία	Στο παρελθόν έχουν γίνει αντίστοιχες επενδύσεις στην περιοχή;/μπορεί αυτό να επηρεάσει το πόσο πρόθυμες είναι οι διάφορες ομάδες να συμμετέχουν ενεργά στην ανάπτυξη του έργου;
Πολιτική	Ποιο είναι το πολιτικό υπόβαθρο (περιφέρεια, δήμος);
Τεχνολογία & Επιπτώσεις	Πώς αντιλαμβάνονται τα ενδιαφερόμενα μέρη (stakeholders) τις επιπτώσεις του έργου στο περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία;
Αξίες/ Πολιτισμός	Μήπως το έργο θα προκαλέσει προβληματισμό (αξίες: πολιτιστική κληρονομιά κλπ.);
Ανθρώπινες σχέσεις	Μήπως υπάρχει δυσπιστία στις σχέσεις μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών;

Οι τοπικές και περιφερειακές πτυχές είναι συχνά πολύ πιο σημαντικές από τις εθνικές και διεθνείς (π.χ. στις τουριστικές περιοχές ενδέχεται να υπάρχει μεγαλύτερη απροθυμία υποδοχής αιολικών πάρκων, λόγω της σημασίας του τοπίου, της πολιτιστικής κληρονομιάς κ.λπ.)

Μπορείτε να προσθέσετε επιπλέον σχετικά ιστορικά στοιχεία, για παράδειγμα αν υφίστανται **έργα αιολικής ενέργειας στην περιοχή που έχουν μπλοκάρει ή καθυστερήσει.**

Χρήσιμο εργαλείο: Για να εμβαθύνετε περισσότερο στους θετικούς και αρνητικούς παράγοντες, καταρτίστε δύο λίστες με τα θετικά και τα αρνητικά σημεία Π.χ., Ποιοι είναι οι θετικοί πολιτικοί παράγοντες;

Περισσότερες πληροφορίες: [Το εργαλείο ESTEEM](#) παρέχει πιο λεπτομερή ανάλυση του ευρύτερου πλαισίου ενός Α/Π.

Πώς να εκτιμήσετε τις ικανότητες της ομάδας σας

Για τον επιτυχημένο σχεδιασμό ενός αιολικού πάρκου, είναι απαραίτητο να αξιολογηθούν σε βάθος οι ικανότητες της ομάδας έργου. Αυτό μπορεί να γίνει μέσα από μια ανοικτή συζήτηση με βάση τις ακόλουθες ερωτήσεις:

Τεχνολογία	Επικοινωνία	Νομικό πλαίσιο	Οικονομικά & Έλεγχος	
☐	☐	☐	☐	
☐ Πόσο «ανοιχτοί» είμαστε σε εναλλακτικές τεχνικές λύσεις; ☐ Πόσο καλά αντιμετωπίζουμε τις αβεβαιότητες; ☐ Πόσο καλά συνεργαζόμαστε με άτομα μη εξοικειωμένα με τεχνικά θέματα; ☐ Πώς ενσωματώνουμε καινούριες πληροφορίες; ☐ Πόσο καλά κατανοούμε το κοινωνικό περιβάλλον; ☐ Πόσο καλά χειριζόμαστε τα συναισθηματικά θέματα; ☐ Πόσο αποτελεσματικά προβάλλουμε τα πλεονεκτήματα της αιολικής ενέργειας;	☐ Πόσο καλά εξηγούμε τις τεχνικές λύσεις; ☐ Πόσο αποτελεσματικά χτίζουμε εμπιστοσύνη και διάλογο επικοινωνίας με τους υποστηρικτές & τους επικριτές; ☐ Πόσο καλά αντιμετωπίζουμε τα θετικά και τα αρνητικά προσκείμενα μέσα ενημέρωσης; ☐ Πόσο καλά χειριζόμαστε τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης; ☐ Πώς αξιολογούμε την απόδοση μιας καμπάνιας; ☐ Πόσο καλά σχεδιάζουμε & οργανώνουμε συμμετοχικές διαδικασίες; ☐ Πόσο καλά εκπαιδεύουμε τεχνικούς διευθυντές;	☐ Πόσο καλά κατανοούμε το νομικό πλαίσιο; ☐ Πόσο καλά συνεργαζόμαστε με τις αρχές/υπηρεσίες? ☐ Πόσο καλά αντιμετωπίζουμε το κοινό (συμβούλια, συνεδριάσεις κλπ.)? ☐ Πόσο καλές συμβουλές δίνουμε για την αποφυγή νομικών διαφορών; ☐ Πόσο ικανοί είμαστε για εναλλακτικούς τρόπους επίλυσης διαφορών; ☐ Πόσο αποτελεσματικά διαχειριζόμαστε συγκρουσιακές καταστάσεις;	☐ Πόσο καλά έχουμε εκτιμήσει το κόστος ανάπτυξης του έργου; ☐ Πόσο καλά συγκρίνουμε παρόμοια έργα και τους παράγοντες κόστους τους; ☐ Πόσο καλά αναγνωρίζουμε τον κίνδυνο κόστους που σχετίζεται με προβλήματα αποδοχής; ☐ Πόσο καλά προσομοιώνουμε τα κόστη που σχετίζονται με την ανάλυση κινδύνου; ☐ Πόσο καλά συμβουλευόμαστε τα εκτελεστικά στελέχη σχετικά με τις εναλλακτικές λύσεις και το κόστος τους;	
-> Κάντε μια σύνοψη των εσωτερικών και εξωτερικών ικανοτήτων στον πίνακα (αναλογιστείτε & καταγράψτε δεξιότητες που διαθέτετε και τυχόν κενά):				
	Υπάρχουσες δεξιότητες και κενά	Υπάρχουσες δεξιότητες και κενά	Υπάρχουσες δεξιότητες και κενά	Υπάρχουσες δεξιότητες και κενά
Εσωτερικές				
Εξωτερικές				

Ως αποτέλεσμα μπορεί κανείς να αποκτήσει μια γενική εικόνα των προσόντων και της τεχνογνωσίας, των επικοινωνιακών δεξιοτήτων κλπ., που διατίθενται εσωτερικά. Από την άλλη πλευρά, μπορούν να προσδιοριστούν εσωτερικά κενά και **εξωτερικοί υποστηρικτικοί πόροι** για να τα καλύψουν.

Πώς να προβείτε σε επιτυχή αναγνώριση των ενδιαφερομένων μερών

Η αναγνώριση των ενδιαφερομένων μερών (stakeholder mapping) μπορεί να σας δώσει μια εικόνα για τη δυνατότητα επιρροής συγκεκριμένων ατόμων, τις υπάρχουσες εξαρτήσεις, τα δίκτυα, τις σχέσεις και τις πιθανές μελλοντικές συνεργασίες. Μπορούν να προσδιοριστούν οι δυνατότητες περαιτέρω συνεργασίας (με τους υποστηρικτές του έργου) και οι δυνατότητες διαχείρισης των αντιθέσεων (με εκείνους που εναντιώνονται στο έργο).

Κατευθυντήριες ερωτήσεις για την αναγνώριση των ενδιαφερομένων μερών για ένα αιολικό έργο είναι:

- Ποια είναι τα ενδιαφερόμενα μέρη * σε σχέση με το έργο; (-> Ετοιμάστε μια λίστα για κάθε έργο). Πώς αλληλεπιδρούν τα ενδιαφερόμενα μέρη μεταξύ τους;
- Τι είναι αυτό που κινητοποιεί τους ενδιαφερόμενους; ➡ (Αναφερθείτε στο κοινωνικο-οικονομικό πλαίσιο και συμπληρώστε επιμέρους στοιχεία, όπως συναισθήματα, ενδιαφέροντα, στόχοι, αξίες, προτιμήσεις, εμπιστοσύνη.)

Περίληψη βασικών ενδιαφερόμενων μερών:

Φορείς ανάπτυξης χερσαίων Α/Π	Πολιτικοί φορείς (περιφερειακό, εθνικό, επίπεδο ΕΕ)	Πολίτες/Κάτοικοι	ΜΚΟ/Κοινωνικές Ομάδες	Συνεταιρισμοί	Τοπικές επιχειρήσεις	Διαχειριστές εκτάσεων (γης)	Δημοτικά/Τοπικά Συμβούλια
Τοπικοί Αναπτυξιακοί οργανισμοί	Οικοδομικοί συνεταιρισμοί	Άλλες υπάρχουσες κοινωνικές ομάδες	Τοπικοί Περιβαλλοντικοί Οργανισμοί	Τοπικό Εμπορικό επιμελητήριο	Προμηθευτές ενέργειας	Χρηματοδοτικά Ιδρύματα	Διαχειριστές Δικτύου

Η αναγνώριση των ενδιαφερομένων μερών είναι μια κυκλική διαδικασία- μέσω της επαφής με μια ομάδα, μπορείτε να εντοπίσετε περαιτέρω ενδιαφερόμενους φορείς, μέχρι να αποκτήσετε μια σχεδόν ολοκληρωμένη εικόνα. Όταν έχουν αναγνωριστεί οι κατάλληλες επαφές, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να κληθούν να σχηματίσουν μια "ομάδα επαφής" που θα προωθήσει τις περαιτέρω συζητήσεις, ή να αναπτυχθεί οποιαδήποτε άλλη κατάλληλη μέθοδος συνεργασίας.

Πρόκληση & Συζήτηση: Πώς μπορεί να αναγνωριστεί η πιο αντιπροσωπευτική ομάδα; Τι γίνεται όταν δεν υπάρχει εκπροσώπηση της κοινότητας/κοινωνίας στην περιοχή του έργου;

Περισσότερες πληροφορίες: [9GH99A](#) παρέχει πιο λεπτομερή ανάλυση των ενδιαφερομένων μερών.

Πώς να χτίσετε μια στρατηγική ΜΚΑ

Αντικείμενο συζήτησης για μια συνεργατική διαδικασία: Τι θέλετε εσείς; Τι θέλουν οι άλλοι;
Πώς να πετύχετε μια λύση προς όφελος όλων (Win-Win);

Βασικοί συντελεστές για μια αμοιβαία επωφελή διαδικασία:

- Αρχική συμμετοχή και ανταλλαγή απόψεων (feedback)
- Κατανόηση της δυναμικής της κοινότητας
- Διαχείριση των προσδοκιών από τα πρώτα στάδια- παρουσίαση της διαδικασίας σχεδιασμού και των προβλεπόμενων χρονοδιαγραμμάτων
- Παραδοχή των θετικών & αρνητικών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών οφελών, βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων, των άμεσων και έμμεσων επιπτώσεων.

Προσδοκίες
τρίτων

Ίδιο
συμφέρον

Κατανόηση/
Αποδοχή

Στόχος: Η αποδοχή από το σύνολο της άποψης της πλειοψηφίας, η επίτευξη συμβιβασμού: Αποδοχή ότι όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν άποψη.

Κίνδυνοι:

1. Το ίδιο συμφέρον (περιορισμοί φέρουσας ικανότητας, οικονομικοί παράγοντες) να επηρεάσουν την επιλογή, όχι οι πραγματικές τοπικές ανάγκες & προσδοκίες.
2. Έλλειψη κατανόησης των προσδοκιών των ενδιαφερομένων μερών (βλ. διάγραμμα 7), ανάγκη διαχείρισης προσδοκιών

Πρόκληση & Συζήτηση: Ποια εσωτερικά ζητήματα μπορεί να παρεμποδίσουν την ανάπτυξη από μέρους σας μιας συνεκτικής στρατηγικής συμμετοχής; Σκεφθείτε πώς μπορείτε να μετριάσετε αυτούς τους κινδύνους (π.χ. οικονομικοί περιορισμοί, έλλειψη ευελιξίας).

Πώς να διαμορφώσετε ένα σχέδιο εφαρμογής

Προσδιορίστε κατευθυντήριες γραμμές που **διασφαλίζουν** την εφαρμογή της στρατηγικής σας (εξασφαλίζοντας διαρκή επικοινωνία με τα ενδιαφερόμενα μέρη):

Το κλειδί είναι η κατάλληλη χρονική στιγμή : Το σχέδιο εφαρμογής πρέπει να διασφαλίζει μέτρα έγκαιρης συμμετοχής για τις ενδιαφερόμενες ομάδες, καθώς αποτελεί σημαντικό παράγοντα επιτυχίας για τα αιολικά πάρκα. Χρειάζεται χρόνος και προσπάθεια για να γίνουν γνωστά τα **μακροπρόθεσμα οφέλη** των έργων αιολικής ενέργειας.

Πρόκληση & Συζήτηση: Ο στρατηγικός σχεδιασμός κατά το στάδιο ανάπτυξης ενός έργου συχνά παρακάμπτεται λόγω οικονομικών παραγόντων. Πού μπορούμε να βρούμε υποστηρικτές (στο εσωτερικό ή εξωτερικό περιβάλλον) ή χρηματοδότηση για τέτοιες πρωτοβουλίες;

Πώς μπορεί να διασφαλιστεί η ευελιξία *, η κοινωνική ένταξη* και η συνοχή κατά την εφαρμογή στρατηγικών κοινωνικής αποδοχής;

Περισσότερες πληροφορίες: [VDI 7000 \(2015\)](#)

WISEPower

Επισκόπηση: Μέτρα Ενημέρωσης*

Πιθανές Μεθόδους:

Η επικοινωνία πρέπει να επικεντρώνεται στη διάδοση θετικών μηνυμάτων και συναισθημάτων και να αποβλέπει στην ελαχιστοποίηση των αντιδράσεων (μέσω της αποδοχής και της διαχείρισης των ανησυχιών κλπ.). Η ειλικρίνεια, η ανταπόκριση*, η υπευθυνότητα* και η διαφάνεια είναι ουσιώδεις προϋποθέσεις για τη μετάδοση πειστικών επιχειρημάτων.

Συζήτηση:

1. Ποιες είναι οι καταλληλότερες μέθοδοι επικοινωνίας; Παρακαλώ ταξινομήστε τα μέτρα σε κατηγορίες (π.χ. *υποχρεωτικό, **βασικό, *** προαιρετικό)
2. Σε ποιο στάδιο του έργου πρέπει να εφαρμοστούν τα μέτρα;
3. Πώς θα εξισορροπηθούν η έγκαιρη ενημέρωση και η διατήρηση του ανταγωνισμού για τις θέσεις εγκατάστασης του έργου;
4. Ποιες επιπλέον δράσεις, σε σχέση με τα νέα μέσα ενημέρωσης, μπορούν να αναληφθούν;
5. Ποιοι εξωτερικοί παράγοντες μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο τη διαδικασία ενημέρωσης; Πώς μετριάζονται αυτοί οι κίνδυνοι;
6. Περισσότερες πληροφορίες πάνω στα επιτυχημένα μέτρα ενημέρωσης: [GP Wind, Final Report](#)

Επισκόπηση: Μέτρα συμμετοχής

Πιθανές Μέθοδοι:

Ειδικές συνεδρίες με μέλη της κοινότητας	Παρουσία σε τοπικές εκδηλώσεις	forum/εργαστήρια	Τηλεφωνική γραμμή
Συναντήσεις εργασίας και "ομάδες προβληματισμού"	Διαδικτυακές διαβουλεύσεις	Κατ' οίκον συναντήσεις	Υπάιθριοι πάγκοι

Στα μέτρα συμμετοχής πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή: Πρέπει να έχουμε υπόψη ότι απαιτείται ουσιαστική προσπάθεια και χρόνος.

Η εμπιστοσύνη είναι πολύ σημαντική: Πρέπει να εστιάζουμε στο διάλογο και στη δημιουργία περιβάλλοντος όπου το κάθε άτομο νιώθει ενδυναμωμένο.

Οι διαδικασίες συμμετοχής απαιτούν ικανά άτομα, που μπορούν να αντιμετωπίσουν επαγγελματικά κάθε συναισθηματική αντιπαράθεση ή επιχειρηματολογία.

Συζήτηση:

1. Παρακαλώ ταξινομήστε τα μέτρα σε κατηγορίες (π.χ. *υποχρεωτικό, **βασικό, *** προαιρετικό)
2. Σε ποιο στάδιο του έργου πρέπει να εφαρμοστούν τα μέτρα; (π.χ. αρχικός σχεδιασμός, αδειοδότηση, λειτουργία);
3. Ποιοι νομικοί φραγμοί υπάρχουν στο δικό σας περιβάλλον (χώρα, περιφέρεια, δήμος) ως προς τις συμμετοχικές διαδικασίες;
4. Ποιοι εξωτερικοί παράγοντες μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο τις διαδικασίες συμμετοχής; Πώς μπορούν να μετριαστούν αυτοί οι κίνδυνοι;
5. Πώς μπορείτε να ξέρετε αν έχετε εφαρμόσει επιτυχημένη διαδικασία συμμετοχής;
6. Πώς μπορείτε να έρθετε σε επαφή με τη "σιωπηλή πλειοψηφία" που συχνά αγνοείται;
7. Μπορούν να συνδυαστούν διαφορετικά μέτρα; Μπορούν να επιτευχθούν συμπληρωματικά αποτελέσματα;

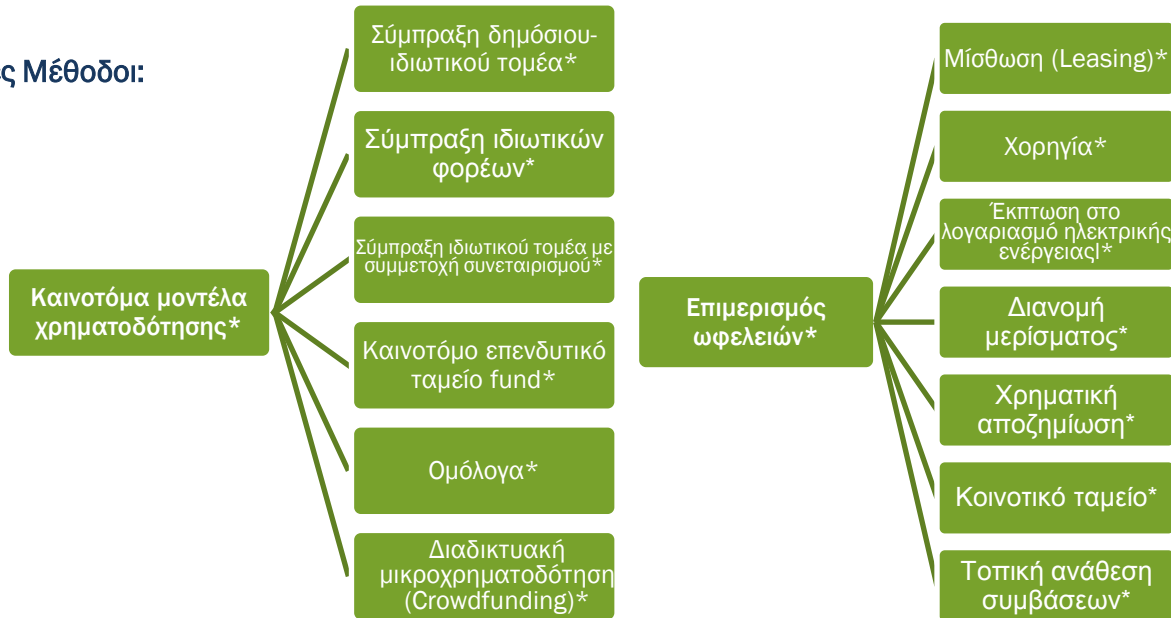
Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις επιτυχημένες διαδικασίες συμμετοχής: [CANWEA \(2010\)](#)

WISEPower

Επισκόπηση: Μέτρα χρηματοδοτικής συμμετοχής

Πιθανές Μέθοδοι:

Τα σχήματα χρηματοδοτικής συμμετοχής πρέπει να εφαρμόζονται αποκλειστικά στην περιοχή εγκατάστασης του έργου. Πρέπει να διερευνώνται όλες οι δυνατές επιλογές, ακόμα και η περίπτωση ότι τα καινοτόμα μοντέλα χρηματοδότησης* / η συνιδιοκτησία* δεν είναι κατάλληλα για κάθε τοπική κοινότητα. Η προσοχή πρέπει να εστιαστεί στο τι είναι λογικό με βάση τη δυνατότητα των εταίρων (κοινότητα, πολίτες) να επενδύσουν & να διαπραγματευτούν. Σε γενικές γραμμές, τα κοινοτικά οφέλη είναι καταλληλότερα από τις πληρωμές σε ιδιώτες.

Συζήτηση:

1. Υπάρχει σχετικό νομοθετικό πλαίσιο στο περιβάλλον σας (χώρα, περιφέρεια, δήμος) για καινοτόμα μοντέλα χρηματοδότησης* / συνιδιοκτησία έργων*;
2. Πώς μπορείτε να γνωρίζετε αν ο εταίρος σας είναι σε θέση να επενδύσει ή να διαπραγματευτεί; Πώς μπορείτε να δημιουργήσετε ευκαιρίες ιδιοκτησίας* για ομάδες μη-κατοίκων, ιδιαίτερα όπου υπάρχουν νομικοί περιορισμοί στην εξασφάλιση γης;

Περαισσότερες πληροφορίες : [WISE Power Report on innovative financing models for wind farms](#) & [WISE Power Report on Innovative Financing & Impact on Social Acceptance](#)

Επισκόπηση: Μέτρα οικονομικής συμμετοχής

Παράγοντες επιτυχίας των μοντέλων χρηματοδοτικής συμμετοχής

- Ξεκάθαρη, κατανοητή και περιεκτική πληροφόρηση (οικονομικό προϊόν, οικονομική κατάσταση*, προέλευση επενδυτών, ποσό κατάθεσης, νομική κατάσταση, διοικητικά έξοδα)
- Οι χρηματοοικονομικές ροές που προκύπτουν από τα έργα πρέπει να είναι διαφανείς
- Δημιουργήστε πραγματική συμμετοχή: Προσαρμόστε τα μοντέλα χρηματοδοτικής συμμετοχής ώστε να ταιριάζουν στα ενδιαφερόμενα μέρη (δώστε έμφαση στη συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας- στους πολίτες)
- Μόλις η συνεργασία οριστικοποιηθεί, παρακολουθήστε και διαχειριστείτε τα έργα αιολικής ενέργειας έγκαιρα και με επαγγελματισμό
- Ελαχιστοποιήστε το οικονομικό ρίσκο (ευθύνη, διάρκεια σύμβασης)
- Διασφαλίστε σταθερή απόδοση στην επένδυσή σας

Τα μοντέλα χρηματοδοτικής συμμετοχής στα έργα αιολικής ενέργειας προτάσσονται για τους εξής, αμοιβαίως επωφελείς λόγους:

1. Βοηθούν στην **οικοδόμηση σχέσεων**, αυξάνοντας το θετικό κοινό αίσθημα και την υποστήριξη για το έργο
2. Ενισχύουν το έργο, λόγω της καλύτερης **γνώσης των τοπικών συνθηκών** που έχουν οι συνεταίροι.
3. Η συνιδιοκτησία * προσφέρει μια ευκαιρία για την περαιτέρω **βελτίωση της εμπιστοσύνης και της φήμης** του κλάδου των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο σύνολό του.

Σύνοψη: Οικοδόμηση αποδοχής καθ' όλο τον κύκλο ζωής του έργου

Προσδιορισμός αναγκών*

Το πρώτο στάδιο καλύπτει τις εθνικές ή περιφερειακές διαδικασίες για τον προσδιορισμό της ανάγκης για ανάπτυξη της αιολικής ενέργειας.

Η ενσωμάτωση του κοινού σε αυτό το στάδιο και η διαφάνεια σχετικά με τα σενάρια ανάπτυξης αιολικών πάρκων είναι θεμελιώδεις προϋποθέσεις για την κοινωνική αποδοχή στα μετέπειτα στάδια (top-down προσέγγιση σχεδιασμού).

Επιλογή θέσης εγκατάστασης/ Μελέτη Σκοπιμότητας*

Για τις «υποσχόμενες» θέσεις εγκατάστασης, πρέπει να γίνει έρευνα σχετικά με το κοινωνικό υπόβαθρο της τοπικής κοινωνίας.

Αυτό περιλαμβάνει τη αναγνώριση των ενδιαφερομένων μερών, καθώς και μια αρχική διαβούλευση* με βασικά μέλη της κοινότητας, όπως η τοπική αυτοδιοίκηση, οι ιδιοκτήτες εκτάσεων και οι (περιβαλλοντικές) ομάδες της κοινωνίας των πολιτών.

Στη συνέχεια, ακολουθούν επίσημες παρουσιάσεις στο κοινό (Δήμο/ Κοινότητα), προκειμένου να διερευνηθεί κατά πόσο η προτεινόμενη επένδυση φαίνεται επίσης εφικτή από τη δική τους σκοπιά. Είναι σημαντικό να διαχειριστεί κανείς τις προσδοκίες από την αρχή, πράγμα που σημαίνει προσπάθεια για ρεαλιστικές προσδοκίες σχετικά με την πρόσθετη όχληση/ διαταραχή περιβάλλοντος και τα μελλοντικά οφέλη που θα επιμεριστούν (π.χ. οικονομική συμμετοχή).

Σχεδιασμός & Αδειοδότηση*

Τα κανάλια επικοινωνίας/συμμετοχής /οικονομικής συνεργασίας που έχουν ανοίξει πρέπει να διατηρηθούν και να ενισχυθούν, μέσω της διαρκούς ανταλλαγής απόψεων για το έργο και για τις τυχόν τροποποιήσεις σχεδιασμού του.

Όπου είναι δυνατόν, οι προτάσεις της τοπικής κοινότητας θα πρέπει να εφαρμοστούν, προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι επιπτώσεις και να ενισχυθεί η αποδοχή του έργου.

Σύνοψη: Οικοδόμηση κοινωνικής αποδοχής καθ' όλο τον κύκλο ζωής του έργου

Κατασκευή*

Κατά τη διάρκεια της κατασκευής, είναι απαραίτητη η ενεργός συμμετοχή, καθώς οι εργασίες προκαλούν συνήθως όχληση στους κατοίκους, π.χ. λόγω θορύβου, βαρέων μεταφορικών μέσων. Συνιστάται επίσης να παρέχονται πληροφορίες για προσεχείς εκδηλώσεις και να υπάρχει ένα σημείο επαφής π.χ. μέσω ανοιχτής τηλεφωνικής γραμμής, ώστε να μπορούν οι κάτοικοι να εκφράζουν τυχόν ανησυχίες/παράπονα.

Λειτουργία*

Διατηρήστε όλα τα κανάλια επικοινωνίας/συμμετοχής/οικονομικής συνεργασίας με τα ενδιαφερόμενα μέρη (stakeholders).

Παύση λειτουργίας & απεγκατάσταση/Επαναλειτουργία*

Μοιραστείτε εγκαίρως τις σκέψεις σας με τους κατοίκους και τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με το τι θα ακολουθήσει την παύση λειτουργίας, ώστε να τους δοθεί η ευκαιρία να εκφράσουν τυχόν προβληματισμούς και συζητήστε μαζί τις προσδοκίες τους (ιδιαίτερα σε σχέση με τυχόν μερίσματα / επιμερισμό οφελών*).

Παράρτημα: Κατάλογος κατευθυντήριων, οδηγιών, εργαλειοθηκών & βέλτιστων πρακτικών

- Canadian Wind Energy Association: Wind Energy Development - Best Practices for Community Engagement and Public Consultation (2010)
- Centre for Sustainable Energy: Delivering community benefits from wind energy development: A toolkit (on behalf of the Renewables Advisory Board) (2009)
- Centre for Sustainable Energy : The Protocol for Public Engagement with Proposed Wind Energy Developments in England (on behalf of the Renewables Advisory Board) (2007)
- Clean Energy Council: Community Engagement Guidelines for the Australian Wind Industry (2013)
- GP-Wind: Final Report (on behalf of the European Commission) (2012)
- Impuls: Praxisleitfaden Bürgerbeteiligung - Die Energiewende gemeinsam gestalten (on behalf of the Federal Ministry for the Environment, Nature Conservation, Building and Nuclear Safety) (2013)
- International Energy Agency: Social Acceptance of wind energy projects - Expert group summary on recommended practices, Task 28 (2013)
- Local Energy Scotland: Scottish government good practice principles for community benefits from onshore renewable energy developments (on behalf of the Scottish government) (2014)
- Roland Berger: Study regarding grid infrastructure development: European strategy for raising public acceptance (on behalf of the European Commission) (2014)
- Association of German Engineers (VDI): VDI 7000, Early public participation in industrial and infrastructure projects (2015)
- 100 Prozent Erneuerbar Stiftung: Akzeptanz für Erneuerbare Energien (2012)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ ΕΡΓΟΥ

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ ΦΟΡΕΙΣ

Ευχαριστούμε πολύ για την προσοχή σας!

Co-funded by the Intelligent Energy Europe
Programme of the European Union